

Aan : Kernteam herijking beroepsprofiel
Van : Belanghebbendenorgaan beroepsreglementering (BOB)
Betreft : Advies BOB bij de herijkte beroepsprofielen
Datum : 21 februari 2025

Introductie

Recent presenteerde u het concept van de herijkte beroepsprofielen voor registeraccountants (RA's) en accountants-administratieconsulenten (AA's). Op 5 februari jl. wisselde de voorzitter van het kernteam hierover van gedachten met enkele BOB-leden. Met deze notitie deelt het BOB haar advies met het kernteam.

Rol BOB

Het BOB is ingesteld om de maatschappelijke belangen bij de totstandkoming van de Nederlandse beroepsreglementering voor accountants beter te borgen en daarbij te toetsen aan de rol van de accountant in de maatschappij. Daartoe heeft het BOB op meerdere momenten een rol in het regelgevend proces.

Daarnaast geeft het BOB gevraagd en ongevraagd advies bij andere onderwerpen die zij van belang acht. Het initiatief van het kernteam om met het BOB over de beroepsprofielen te spreken en het belang van deze beroepsprofielen voor de accountants van de toekomst, vormen voor het BOB een goede reden om dit advies uit te brengen.

Belangrijkste observaties

Het BOB heeft de volgende observaties, die zij hierna nader uitwerkt:

- De toekomstige rol van accountants, in al hun hoedanigheden, verdient meer aandacht.
- De brede rol van accountants in de advies-/MKB-praktijk verdient een meer evenwichtige en genuanceerde uitwerking.
- Ook voor AA-accountants zijn meerdere specialismen te onderkennen.
- Het belang van 'een leven lang leren' moet duidelijker verbonden worden aan andere NBA-projecten op het gebied van Permanente Educatie.
- Toets bij de relevante stakeholders.

Meer aandacht voor de toekomstige rol van accountants

Het vaststellen van de beroepsprofielen is nauw verbonden met het vaststellen van de eindtermen waaraan de opleidingen van toekomstige accountants moeten voldoen. Het is evident dat daarbij moet worden voldaan aan de normen die daarvoor in de wetgeving vastliggen.

Het BOB adviseert om, binnen die wettelijke kaders, de rol van accountants op (middel)lange termijn centraal te stellen. Immers, de accountants die instappen in de opleiding die voldoet aan de eindtermen die op basis van deze vernieuwde beroepsprofielen worden vastgesteld, studeren op een termijn van vijf tot tien jaar af.

Het BOB is van mening dat die toekomstvisie slechts niet of nauwelijks in de profielen en bijbehorende documentatie naar voren komt. Het document 'In balans met de toekomst' geeft op veel punten een beschrijving van de huidige status quo en de bestaande zorgen. Naar

het oordeel van het BOB is het ontbreken van een duidelijk beschreven toekomstvisie een ernstige tekortkoming bij het ontwikkelen van de beroepsprofielen. Het BOB adviseert om expliciet in te gaan op de verwachtingen die er (op basis van de diverse rapporten) bestaan over de rol(len) van de accountants in de toekomst en te duiden hoe die ontwikkelingen zijn verwerkt bij het vaststellen van de profielen.

Brede rol van accountants in advies-/MKB-praktijk

Het BOB vraagt om de rol van de accountants in het MKB beter en evenwichtiger te beschrijven.

De huidige beschrijving lijkt met enig dedain over de AA-accountant te spreken en ademt de sfeer van de 'samensteller'. In de praktijk ziet het BOB echter een brede en belangrijke rol voor accountants in het MKB. Juist hun betrokkenheid bij de totstandkoming van diverse rapportages is in het MKB een belangrijke reden waarom gebruikers vertrouwen hebben in die rapportages. Verder is de rol van advies breder dan financieel advies; en bereiden accountants in het MKB naast de jaarrekening ook tal van andere (ad hoc) rapportages voor. Daarbij vervult de AA veelal de rol van 'huisadviseur' voor het MKB en is daarbij veelal de Adviserend Accountant en minder de Accountant Administratieconsulent. Vanuit deze adviesrol ontsluit de AA tevens verschillende specialismen.

Specialismen binnen de AA-accountancy

Het kernteam voorziet voor 'fase 2' diverse specialismen. In het voorstel hoe dit binnen het accountantsregister wordt uitgewerkt, valt daarbij op dat alleen voor de RA-discipline meerdere specialismen worden onderscheiden.

Het BOB verwacht dat ook binnen de AA-accountancy specialismen kunnen worden onderscheiden. Immers, het werkgebied van accountants binnen het MKB is breed en het MKB begeeft zich in een heel scala van markten en activiteiten. Het BOB adviseert daarom om uitgebreider in te gaan op het onderscheiden van specialismen in de verschillende werkzaamheden van accountants en het verkrijgen en bijhouden van de voor een specialisme benodigde kennis en de benodigde ervaring.

Daarbij merkt het BOB op dat er ook genoeg RA's zijn die naast AA's in het MKB actief zijn. Het BOB vindt het onwenselijk dat die RA's wel een specialisme kunnen hebben en de AA's niet.

Een Leven lang leren

Het BOB onderschrijft het belang van Permanente Educatie. 'Een leven lang leren' is uiterst relevant voor accountants, ongeacht de rol die zij vervullen.

Het is echter voor het BOB nog onduidelijk op welke wijze de beroepsprofielen en de specialisaties die worden voorgesteld verbonden zijn met de Permanente Educatie. Het BOB adviseert daarom om duidelijkheid te verschaffen over die relatie; ook om accountants te ondersteunen bij hun persoonlijke en professionele ontwikkeling door middel van de permanente educatie.

Het BOB acht ook de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van het accountantskantoor waar de accountant werkzaam is van cruciaal belang om een leven lang leren mogelijk te maken. Enerzijds door een passende en diverse praktijkstage mogelijk te maken en te zorgen dat het geleerde specialisme ook in de praktijk kan worden toegepast. Het BOB adviseert om de rol en verwachting van het accountantskantoor expliciet mee te nemen in de herijking.

Toets bij relevante stakeholders

Bij de totstandkoming van de beroepsprofielen is gebruik gemaakt van eerdere onderzoeken waarbij is aangesloten op de wensen en behoeften van verschillende stakeholders. Gezien de rol van de accountant in het maatschappelijk verkeer adviseren wij om de profielen expliciet bij de stakeholders te toetsen en niet per definitie uit te gaan van de inzichten uit eerdere onderzoeken. Voor wat betreft de AA profielen denken we daarbij bijvoorbeeld aan een toetsing door MKB Nederland.

Afsluitende opmerkingen

Het BOB steunt de ambitie van het Kernteam om te komen tot een beroepsprofiel dat het loopbaanperspectief en het lerende karakter van accountants ondersteunt.

Het BOB adviseert het kernteam om bij het verder ontwikkelen van de profielen aandacht te besteden aan de verwachte rollen en verantwoordelijkheden van de accountants van de toekomst. Hoe zullen zij, AA's en RA's, zich gelijkwaardig ontwikkelen en hoe zullen zij in de opleiding en in het werkveld van accountants een plek krijgen.

Dat is voor zowel de opleiding als de permanente educatie van belang, opdat de accountants van de toekomst hun professionele diensten vakbekwaam kunnen uitvoeren.